TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. balandžio 19 d.*

„Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 — 3 straipsnio 1 dalis — Sąvoka „iš bankroto bylos kylantis ir su ja glaudžiai susijęs ieškinys“ — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — 1 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies b punktas — Sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“ ir „bankrotas“ — Ieškinys, pareikštas remiantis bankroto administratoriaus atliktu teisės ginčyti sandorius perleidimu“

Byloje C-213/10

dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo (Lietuva) 2010 m. balandžio 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2010 m. gegužės 4 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

F-Tex SIA

prieš

Lietuvos–Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma“

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai M. Safjan, M. Ilešič, E. Levits ir M. Berger (pranešėja),

generalinė advokatė V. Trstenjak,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *F-Tex SIA*, atstovaujamos advokato M. Nosevič,

— Lietuvos–Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma“, atstovaujamos advokato R. Bukausko,

— Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos D. Kriaučiūno ir L. Liubertaitės,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Kemper,

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos M. Michelogiannaki, K. Georgiadis ir D. Kalogiros,

* Proceso kalba: lietuvių.

— Europos Komisijos, atstovaujamos A. Steiblytės ir M. Wilderspin,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL L 160, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 191) 3 straipsnio 1 dalies ir 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) 1 straipsnio 2 dalies b punkto ir 2 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *F-Tex SIA* (toliau – *F-Tex*) ir Lietuvos–Anglijos UAB „Jadecloud-Vilma“ (toliau – *Jadecloud-Vilma*) dėl 523 700,20 LTL sumos, kurią įmonė *Neo Personal Light Clothing GmbH* (toliau – NPLC), būdama nemoki, pervedė įmonei *Jadecloud-Vilma*, grąžinimo su palūkanomis.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 1346/2000

3 Remiantis Reglamento Nr. 1346/2000 6 konstatuojamąja dalimi, šis reglamentas apsiriboja „nuostatomis, reguliuojančiomis bankroto bylų iškėlimo jurisdikciją ir tiesiogiai šių bylų pagrindu priimamais bei glaudžiai su jomis susijusiais teismo sprendimais“.

4 Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio, kuriame reglamentuojama tarptautinė jurisdikcija, 1 dalyje nustatyta tokia pagrindinė jurisdikcijos taisyklė:

„Valstybės narės, kurios teritorijoje yra skolininko pagrindinių turtinių interesų vieta, teismai turi jurisdikciją iškelti bankroto bylą. Jei tai yra bendrovė arba juridinis asmuo, kai nėra priešingų įrodymų, laikoma, kad jos pagrindinių turtinių interesų vieta yra jos registruota buveinė [registruotos buveinės vieta].“

5 Reglamento Nr. 1346/2000 25 straipsnio, susijusio su kitų teismo sprendimų pripažinimu ir vykdymu, 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Teismo, kurio sprendimas dėl bylos iškėlimo pripažįstamas pagal 16 straipsnį, priimti sprendimai, susiję su bankroto bylos eiga ir užbaigimu, bei šio teismo patvirtinti kompromisiniai kreditorių ir skolininkų susitarimai taip pat yra pripažįstami be tolesnių formalumų. Tokie sprendimai vykdomi pagal Briuselio konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo, su pakeitimais, padarytais konvencijomis dėl prisijungimo prie šios konvencijos, 31–51 straipsnių nuostatas, išskyrus 34 straipsnio 2 dalį.

Pirmoji dalis taip pat taikoma teismo sprendimams, kylantiems tiesiogiai iš bankroto bylos ir glaudžiai su ja susijusiems, net jei juos priima kitas teismas.

<...>

2. Teismo sprendimų, išskyrus minimus šio straipsnio 1 dalyje, pripažinimą ir vykdymą reglamentuoja šio straipsnio 1 dalyje nurodyta konvencija, jei ji taikytina.“

Reglamentas Nr. 44/2001

6 Kiek tai susiję su santykiais tarp valstybių narių, Reglamentas Nr. 44/2001 pakeičia 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32, toliau – Briuselio konvencija).

7 Remiantis šio reglamento 7 konstatuojamąja dalimi, „būtina, kad šio reglamento taikymo sritis apimtų visas pagrindines civilines ir komercines bylas, išskyrus aiškiai nustatytas bylas“.

8 Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnyje apibrėžta šio reglamento taikymo sritis:

„1. Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Jis ypač netaikomas mokesčių, muitinių arba administracinėms byloms.

2. Šis reglamentas netaikomas:

<...>

b) bankrotui, nemokių bendrovių arba kitų juridinių asmenų likvidavimo procesams, teisminėms priemonėms, kompromisiniams susitarimams ir panašioms byloms;

<...>“

9 Šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta tokia pagrindinė jurisdikcijos taisyklė:

„Pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose.“

10 To paties reglamento 60 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„1.Pagal šį reglamentą bendrovės arba kito juridinio asmens ar fizinių arba juridinių asmenų asociacijos nuolatinio buvimo vieta yra ten, kur yra jų:

a) oficiali buveinės vieta arba

b) centrinė administracija; arba

c) pagrindinė verslo vieta.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

11 2001 m. vasario–birželio mėnesiais NPLC, kurios oficiali buveinės vieta yra Vokietijoje, būdama nemoki, pervedė įmonei *Jadecloud-Vilma*, kurios oficiali buveinės vieta yra Lietuvoje, 523 700,20 LTL.

12 2005 m. sausio 24 d. *Landgericht Duisburg* (Duisburgo apylinkės teismas, Vokietija) įmonei NPLC iškėlė bankroto bylą. Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nustatytomis aplinkybėmis, vienintelė kreditorė buvo įmonė *F-Tex*, kurios oficiali buveinės vieta yra Latvijoje.

13 NPLC bankroto byloje paskirtas bankroto administratorius 2007 m. rugpjūčio 28 d. sutartimi perleido įmonei *F-Tex* visus įmonės NPLC turėtus reikalavimus trečiųjų asmenų atžvilgiu, įskaitant teisę reikalauti iš įmonės *Jadecloud-Vilma* grąžinti sumas, kurias ji buvo gavusi 2001 m. vasario–birželio mėnesiais. Perleisdamas šiuos reikalavimus, bankroto administratorius nesuteikė jokių garantijų nei dėl reikalavimų turinio, nei dėl jų dydžio, nei dėl faktinio ar teisinio įvykdymo. *F-Tex* nebuvo teisiškai įpareigota užtikrinti perimtų reikalavimų vykdymo. Tuo atveju, jei ji nuspręstų tai daryti, buvo sutarta, kad ji bankroto administratoriui perves 33 % nuo pajamų, gautų iš perleistų reikalavimų.

14 2009 m. rugpjūčio 19 d. nutartimi Vilniaus apygardos teismas (Lietuva) paliko nenagrinėtą įmonės *F-Tex* šiame teisme pareikštą ieškinį, kuriuo prašoma įpareigoti įmonę *Jadecloud-Vilma* iš NPLC gautą 523 700,20 LTL sumą su palūkanomis pervesti įmonei *F-Tex*. Vilniaus apygardos teismas nurodė, kad jurisdikcija šio ieškinio atžvilgiu priklauso Vokietijos teismams, nes Vokietijoje įmonei NPLC jau iškelta bankroto byla.

15 Įmonei *F-Tex* apskundus tokį sprendimą, 2009 m. lapkričio 5 d. Lietuvos apeliacinis teismas (Lietuva) pakeitė Vilniaus apygardos teismo sprendimą ir grąžino bylą šiam teismui nagrinėti iš naujo. Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kad Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalyje numatyta jurisdikcija, kiek tai susiję su ieškiniais dėl nuginčijimo, nėra išimtinė ir, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, toks ieškinys turi būti nagrinėjamas pagal atsakovės oficialią buveinės vietą.

16 2009 m. lapkričio 25 d. sprendimu *Landgericht Duisburg* pripažino, kad jame pareikštas įmonės *F-Tex* ieškinys įmonei *Jadecloud-Vilma* nepriklauso jo jurisdikcijai, nes atsakovės oficiali buveinės vieta nėra Vokietijoje, ir informavo įmonę *F-Tex*, kad jos ieškinys, tikėtina, bus atmestas kaip nepriimtinas. Įmonė *F-Tex* atsisakė šio ieškinio.

17 Gavęs įmonės *Jadecloud-Vilma* kasacinį skundą dėl 2009 m. lapkričio 5 d. Lietuvos apeliacinio teismo nutarties, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo sprendimus [1979 m. vasario 22 d.] *Gourdain* [133/78, Rink. p. 733] ir [2009 m. vasario 12 d.] *Seagon* [C-339/07, Rink. p. I-767], Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 2 dalies b punkto nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad:

a) bankroto bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas turi išimtinę jurisdikciją nagrinėti tiesiogiai iš bankroto proceso išplaukiančius ar su juo glaudžiai susijusius *actio Pauliana* ieškinius, o tokios jurisdikcijos išimtys gali būti grindžiamos tik kitomis Reglamento Nr. 1346/2000 nuostatomis;

b) įmonės, kuriai vienoje valstybėje narėje pradėtas bankroto procesas, vienintelio kreditoriaus *actio Pauliana* ieškinys, kuris:

— pareikštas kitoje valstybėje narėje ir

— kyla iš bankroto administratoriaus jam atlygintinos sutarties pagrindu perleistos reikalavimo teisės į trečiuosius asmenis taip apribojant bankroto administratoriaus reikalavimų apimtį pirmoje valstybėje narėje bei

— nekelia grėsmės kitiems galimiems kreditoriams,

kvalifikuotinas civiline ir komercine byla pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 1 dalį?

2. Ar ieškovo teisė į teisminę gynybą, kuri Teisingumo Teismo pripažįstama kaip bendrasis Europos Sąjungos teisės principas ir kuri garantuojama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio, turi būti suprantama ir aiškinama taip, kad:

   a) nacionaliniai teismai, turintys jurisdikciją nagrinėti *actio Pauliana* ieškinį (priklausomai nuo jo sąsajos su bankroto procesu) arba pagal Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalį, arba pagal Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalį, negali abu atsisakyti jurisdikcijos;

   b) vienos valstybės narės teismui priėmus sprendimą palikti *actio Pauliana* ieškinį nenagrinėtą dėl jurisdikcijos neturėjimo, kitos valstybės narės teismas, siekdamas užtikrinti ieškovo teisę į teismą, turi teisę *ex officio* pripažinti savo paties jurisdikciją, nepaisant to, kad pagal Europos Sąjungos teisės normas dėl tarptautinės jurisdikcijos nustatymo tokio sprendimo priimti negali?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo antros dalies

18 Pirmojo klausimo antra dalimi, kurią reikia nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar skolininko, kuriam iškelta bankroto byla, kreditoriaus, veikiančio remiantis šioje byloje paskirto bankroto administratoriaus atliktu reikalavimo perleidimu, trečiajam asmeniui pareikštas ieškinys patenka į Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sritį tiek, kiek toks ieškinys tiesiogiai išplaukia iš bankroto proceso ir yra su juo glaudžiai susijęs, ar patenka į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį tiek, kiek minėtą ieškinį apima civilinių ir komercinių bylų sąvoka.

Pirminės pastabos

19 Pirmiausia reikia nustatyti atitinkamas reglamentų Nr. 44/2001 ir Nr. 1346/2000 taikymo sritis.

– Reglamentas Nr. 44/2001

20 Briuselio konvencijos, kurią pakeitė Reglamentas Nr. 44/2001, 1 straipsnio pirmoje pastraipoje buvo nurodyta, kad ši konvencija taikoma civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Pagal konvencijos 1 straipsnio antrą pastraipą konvencija netaikoma tam tikroms konkrečioms byloms, kaip antai 2 punkte nurodyti „bankrotas, nemokių bendrovių arba kitų juridinių asmenų likvidavimo procesai, teisminės priemonės, kompromisiniai susitarimai ir panašios bylos“.

21 Tiek P. Jenard parengtoje Ataskaitoje dėl 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL C 59, 1979, p. 1), tiek P. Schlosser parengtoje Ataskaitoje dėl 1978 m. spalio 9 d. Konvencijos dėl Danijos Karalystės, Airijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prisijungimo prie šios konvencijos, taip pat prie protokolo dėl Teisingumo Teismui suteiktų įgaliojimų aiškinti šią konvenciją (OL C 59, 1979, p. 71) nurodyta, kad bylas, nepatenkančias į šios konvencijos taikymo sritį, turėtų reglamentuoti atskira konvencija. P. Schlosser ataskaitos 53 punkte nurodyta, jog dviejų konvencijų taikymo sritys turi būti nustatytos taip, kad būtų išvengta bet kokios spragos ir kvalifikavimo klausimo.

22 Minėtame Sprendime *Gourdain*, kuris priimtas pagal Briuselio konvenciją, Teisingumo Teismas nustatė aptariamos išimties apimtį. Minėto sprendimo 4 punkte jis nusprendė, jog tam, kad su bankrotu susiję sprendimai nebūtų įtraukti į Briuselio konvencijos taikymo sritį, reikia, jog jie kiltų tiesiogiai iš bankroto bylos ir būtų glaudžiai susiję su turto likvidavimo arba taikos sutarties sudarymo procedūromis.

23 2009 m. liepos 2 d. Sprendime *SCT Industri* (C-111/08, Rink. p. I-5655), priimtame įsigaliojus Reglamentui Nr. 44/2001, Teisingumo Teismas nusprendė: kadangi Reglamentas Nr. 44/2001 pakeičia Briuselio konvenciją, pateiktas šios konvencijos išaiškinimas turi būti taip pat taikomas ir šiam reglamentui, jeigu nagrinėjamos nuostatos gali būti laikomos lygiavertėmis, o taip yra vienodai suformuluotų šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies b punkto ir Briuselio konvencijos 1 straipsnio antros pastraipos 2 punkto atveju. Taikydamas kriterijų, pagal kurį ieškinys susijęs su bankroto byla, jeigu tiesiogiai iš jos išplaukia ir yra glaudžiai susijęs su turto likvidavimo arba taikos sutarties sudarymo procedūromis, Teisingumo Teismas nurodė, kad būtent esančio ryšio, kaip jis suprantamas teismų praktikoje pagal minėtą Sprendimą *Gourdain*, tarp ieškinio ir nemokumo procedūros stiprumas yra lemiamas sprendžiant, ar minėta išimtis taikytina (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *SCT Industri* 22–25 punktus).

– Reglamentas Nr. 1346/2000

24 Reglamente Nr. 1346/2000, vartojant tokius pačius terminus, perkeltos 1995 m. lapkričio 23 d. Briuselyje valstybėms narėms pasirašyti pateiktos Konvencijos dėl bankroto bylų nuostatos.

25 Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, minėtame Sprendime *Seagon* Teisingumo Teismas išnagrinėjo kriterijus, leidžiančius nustatyti, ar ieškinys patenka į šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

26 Minėto sprendimo 20 punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, kad būtent minėtame Sprendime *Gourdain* suformuluotas kriterijus taikomas Reglamento Nr. 1346/2000 6 konstatuojamojoje dalyje siekiant apriboti šio reglamento dalyką. Remiantis šia konstatuojamąja dalimi, šis reglamentas turėtų apsiriboti nuostatomis, reglamentuojančiomis jurisdikciją iškelti bankroto bylą ir priimti sprendimus, tiesiogiai išplaukiančius iš bankroto bylos ir glaudžiai su ja susijusius.

27 Remdamasis tuo, kas išdėstyta, Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad, atsižvelgiant į šį teisės aktų leidėjo ketinimą ir šio reglamento veiksmingumą, reglamento 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja valstybės narės, turinčios jurisdikciją iškelti bankroto bylą, teismams taip pat suteikiama tarptautinė jurisdikcija nagrinėti iš šios bylos tiesiogiai išplaukiančius ir glaudžiai su ja susijusius ieškinius (minėto Sprendimo *Seagon* 21 punktas).

28 Reikia pridurti, kad šis dvigubas kriterijus taip pat taikomas Reglamento Nr. 1346/2000 25 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, kurioje reglamentuojamas sprendimų, susijusių su bankroto bylos eiga ir užbaigimu, pripažinimas ir vykdymas. Remiantis šios 1 dalies antra pastraipa, pirma pastraipa taip pat taikoma teismo sprendimams, kylantiems tiesiogiai iš bankroto bylos ir glaudžiai su ja susijusiems, net jei juos priima kitas teismas. Remiantis minėto 25 straipsnio 2 dalimi, teismo sprendimus, išskyrus paminėtus šio straipsnio 1 dalyje, reglamentuoja Reglamentas Nr. 44/2001, jei jis taikytinas.

– Dėl reglamentų Nr. 1346/2000 ir Nr. 44/2001 tarpusavio santykio

29 Iš viso to, kas pasakyta, pirma, matyti, kad pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 2 dalies b punktą šis reglamentas, kuris, remiantis jo 7 konstatuojamąja dalimi, turi būti taikomas visoms pagrindinėms civilinėms ir komercinėms byloms, išskyrus aiškiai nustatytas bylas, netaikomas tik ieškiniams, kylantiems tiesiogiai iš bankroto bylos ir glaudžiai su ja susijusiems. Be to, iš viso to, kas pasakyta, antra, matyti, kad Reglamento Nr. 1346/2000 taikymo sričiai priklauso tik tie ieškiniai, kurie kyla tiesiogiai iš bankroto bylos ir yra glaudžiai su ja susiję.

30 Taigi siekiant atsakyti į pirmojo klausimo antrą dalį reikia nustatyti, ar ieškinys pagrindinėje byloje, atsižvelgiant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nustatytas aplinkybes, turi būti laikomas atitinkančiu šį dvigubą kriterijų.

Dėl ieškinio pagrindinėje byloje ryšių su skolininko nemokumu ir bankroto byla

31 Ieškiniu pagrindinėje byloje siekiama, kad atsakovas grąžintų sumas, kurias jis yra gavęs iš skolininko prieš iškeliant jam bankroto bylą. Ieškovas savo ieškinį grindžia minėtoje byloje paskirto bankroto administratoriaus atliktu reikalavimų perleidimu. Šio perleidimo dalykas buvo Vokietijos bankroto kodekso bankroto administratoriui suteikiama teisė ginčyti sandorius, kiek tai susiję su prieš iškeliant bankroto bylą atliktais veiksmais, kuriais minėtoje byloje dalyvaujantiems kreditoriams buvo padaryta žalos.

32 Iš bylos medžiagos matyti, kad Vokietijos bankroto kodekso 129 ir paskesniuose straipsniuose reglamentuojamą ieškinį dėl nuginčijimo gali pareikšti tik bankroto administratorius ir tik siekdamas apginti visų kreditorių interesus. Vokietijos vyriausybės teigimu, teisė ginčyti sandorius vis dėlto gali būti perleidžiama, jeigu už tai sumokamas ekvivalentišku laikomas atlygis visų kreditorių naudai.

33 Šiuo atžvilgiu reikia nurodyti, kad Teisingumo Teismas, nagrinėdamas klausimą, susijusį su byla, kurioje ieškovas, veikdamas kaip bankroto administratorius, skolininko bankrotu pagrįstu ieškiniu dėl nuginčijimo reikalavo grąžinti skolininko pervestą sumą, yra nusprendęs, kad tokiam ieškiniui taikoma Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalis (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Seagon* 28 punktą).

34 Be to, minėtame Sprendime *SCT Industri* Teisingumo Teismas dėl sprendimo, kuriuo bankroto byloje paskirto bankroto administratoriaus atliktas perleidimas pripažintas negaliojančiu dėl to, kad šis bankroto administratorius negalėjo disponuoti perleistais aktyvais, nusprendė, jog tokį klausimą apima bankroto sąvoka, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 2 dalies b punktą (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *SCT Industri* 33 punktą).

35 Tačiau šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamas ginčas skiriasi nuo situacijų, dėl kurių buvo priimti minėti sprendimai.

36 Iš tiesų, skirtingai nuo ieškovo byloje, kurioje buvo priimtas minėtas Sprendimas *Seagon*, ieškovas pagrindinėje byloje veikia ne kaip bankroto administratorius, t. y. bankroto procesui vadovaujantis subjektas, o kaip asmuo, kuriam perleista teisė.

37 Be to, kitaip nei byloje, kurioje priimtas minėtas Sprendimas *SCT Industri*, pagrindinėje byloje nagrinėjamas ginčas nesusijęs su bankroto administratoriaus atlikto perleidimo galiojimu ir jo teisė perleisti teisę ginčyti sandorius neginčijama.

38 Taigi reikia išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į šio ieškinio, kurį pareiškė ieškovas pagrindinėje byloje, specifinius požymius, ieškinys turi tiesioginį ryšį su skolininko bankrotu ir yra glaudžiai susijęs su bankroto byla.

39 Teisingumo Teismui pateiktose pastabose *Jadecloud-Vilma* ir Europos Komisija tvirtina, kad asmens, kuriam perleistos reikalavimo teisės, pareikšto ieškinio priežastys ir turinys iš esmės yra tokie patys kaip bankroto administratoriaus pareiškiamo ieškinio dėl sandorių nuginčijimo.

40 Žinoma, negalima neigti, kad teisė, kuria ieškovas pagrindinėje byloje grindžia savo ieškinį, susijusi su skolininko bankrotu, nes ji kyla iš teisės ginčyti sandorius, kuri pagal nacionalinį bankroto kodeksą suteikiama bankroto administratoriui. Tačiau kyla klausimas, ar išsaugomas įgytos teisės tiesioginis ryšis su skolininko bankrotu, kai tokia teisė tampa asmens, kuriam ji perleista, turtu.

41 Vis dėlto šis klausimas gali likti atviras, jeigu paaiškėja, kad bet kuriuo atveju asmens, kuriam perleistos teisės, naudojimasis įgytomis teisėmis nėra glaudžiai susijęs su bankroto byla.

42 Taigi konstatuotina, kad, kaip atkreipia dėmesį *F-Tex* ir Lietuvos bei Vokietijos vyriausybės, asmens, kuriam perleistos teisės, naudojimuisi įgytomis teisėmis taikomos kitos taisyklės nei tos, kurios taikytinos bankroto byloje.

43 Pirmiausia, kitaip nei bankroto administratorius, kuris iš esmės privalo veikti dėl kreditorių interesų, asmuo, kuriam perleistos teisės, gali pats nuspręsti, ar pasinaudoti savo įgytomis reikalavimo teisėmis. Kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *F-Tex* nebuvo teisiškai įpareigota užtikrinti perimtų reikalavimų vykdymo.

44 Antra, kai asmuo, kuriam perleistos teisės, nusprendžia pasinaudoti savo reikalavimo teisėmis, jis veikia dėl savo paties interesų ir siekdamas asmeninės naudos. Kaip ir reikalavimo teisė, kuria grindžiamas jo reikalavimas, iš perleistų reikalavimų gautos pajamos priskiriamos jo asmeniniam turtui. Taigi jo ieškinio pasekmės skiriasi nuo bankroto administratoriaus pareikšto ieškinio dėl nuginčijimo, kurio tikslas yra padidinti įmonės, kuriai iškelta bankroto byla, aktyvus, pasekmių (minėto Sprendimo *Seagon* 17 punktas).

45 Tai, kad nagrinėjamu atveju pagrindinėje byloje įmonės *F-Tex* pažadėtas atlygis už tai, kad bankroto administratorius perleis savo teisę ginčyti sandorius, buvo įsipareigojimas pervesti tam tikrą procentinę dalį iš perleistų reikalavimų gautų pajamų, nepakeičia šių išvadų, nes tai yra tik mokėjimo sąlyga. Tokia sutartinė sąlyga susijusi su šalių autonomija, nes neginčijama, kad bankroto administratorius ir asmuo, kuriam perleistos teisės, galėjo laisvai pasirinkti, ar asmens, kuriam perleistos teisės, pervedamą atlygį išreikšti kaip fiksuotą sumą, ar kaip sumų, kurios galbūt bus išieškotos, procentinę dalį.

46 Be to, pagal Vokietijos teisę, t. y. šiuo atveju pagrindinėje byloje – Bankroto kodeksą, bankroto bylos baigtis neturi jokios įtakos asmens, kuriam perleistos teisės, naudojimuisi įgyta teise ginčyti sandorius. Vokietijos vyriausybės teigimu, asmuo, kuriam perleistos teisės, šiomis teisėmis gali naudotis užbaigus bankroto bylą.

47 Taigi, atsižvelgiant į ieškinio pagrindinėje byloje požymius, jis nėra glaudžiai susijęs su bankroto byla.

48 Dėl tos priežasties ir kadangi nėra reikalo spręsti dėl galimo tiesioginio ryšio tarp šio ieškinio ir skolininko bankroto buvimo, manytina, kad šis ieškinys nepatenka į Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, vadinasi, jis nesusijęs su bankrotu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 2 dalies b punktą.

49 Todėl į pirmojo klausimo antrą dalį reikia atsakyti: Reglamento Nr. 44/2001 1 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka pagal šią nuostatą apima ieškinį, kurį trečiajam asmeniui pareiškė ieškovas, remdamasis bankroto byloje paskirto bankroto administratoriaus atliktu reikalavimo, suteikiančio teisę ginčyti sandorius, kurią šis bankroto administratorius turi pagal šiai bylai taikomą nacionalinį įstatymą, perleidimu.

Dėl pirmojo klausimo pirmos dalies

50 Pirmojo klausimo pirmoje dalyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamentu Nr. 1346/2000, kaip jį aiškina Teisingumo Teismas, valstybės narės, kurioje iškelta bankroto byla, teismams priskirta jurisdikcija nagrinėti iš bankroto proceso išplaukiančius ar su juo glaudžiai susijusius ieškinius yra išimtinė jurisdikcija.

51 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmojo klausimo antrą dalį, į šio klausimo pirmą dalį atsakyti nereikia.

Dėl antrojo klausimo

52 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu užtikrinama teise į teisminę gynybą nacionaliniams valstybės narės teismams, gavusiems ieškinį, kurio nagrinėti jie pagal Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalį neturi jurisdikcijos, draudžiama atsisakyti jurisdikcijos, jeigu nacionaliniai kitos valstybės narės teismai jau yra nusprendę, kad neturi jurisdikcijos pagal Reglamento Nr. 1346/2000 3 straipsnio 1 dalį.

53 Šis klausimas sprendžiant ginčą pagrindinėje byloje būtų svarbus tik tuo atveju, jei Lietuvos teismai savo jurisdikcijos negalėtų grįsti Sąjungos teisės nuostatomis.

54 Kadangi iš atsakymo į pirmąjį klausimą matyti, kad ginčas pagrindinėje byloje patenka į Reglamento Nr. 44/2001 taikymo sritį, Lietuvos teismų, kaip valstybės narės, kurios teritorijoje įmonė atsakovė turi nuolatinio buvimo vietą, teismų, jurisdikcija nustatoma pagal šio reglamento 2 straipsnio 1 dalį ir 60 straipsnio 1 dalį.

55 Iš to matyti, kad į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

56 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad civilinių ir komercinių bylų sąvoka pagal šią nuostatą apima ieškinį, kurį trečiajam asmeniui pareiškė ieškovas, remdamasis bankroto byloje paskirto bankroto administratoriaus atliktu reikalavimo, suteikiančio teisę ginčyti sandorius, kurią šis bankroto administratorius turi pagal šiai bylai taikomą nacionalinį įstatymą, perleidimu.

Parašai.